

Nr 166.

Ankom till riksdagens kansli den 9 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1939/40 m. m.

(4:e avd.)

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1939/40 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till ersättning till statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1939/40 beräkna följande förslagsanslag, nämligen:

Andra huvudtiteln:			
Ersättning till fångvårdsstyrelsens delfond	kronor	519,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	»	322,000	kronor 841,000
Tredje huvudtiteln:			
Ersättning till utrikesdepartementets delfond	kronor	722,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	»	189,000	» 911,000
Fjärde huvudtiteln:			
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond			» 401,000
Femte huvudtiteln:			
Ersättning till medicinalstyrelsens delfond	kronor	3,138,000	
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	»	1,762,000	» 4,900,000
Sjätte huvudtiteln:			
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond			» 280,000
Sjunde huvudtiteln:			
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond			» 460,000
Åttonde huvudtiteln:			
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond	kronor	4,006,000	
» » Uppsala universitets	»	760,000	
» » Lunds	»	343,000	
» » Karolinska sjukhusets	»	323,000	» 5,432,000
Nionde huvudtiteln:			
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond			» 921,000
Tionde huvudtiteln:			
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond			» 450,000
Trettonde huvudtiteln (Riksdagen och dess verk m. m.):			
Ersättning till byggnadsstyrelsens delfond			» 80,000
		Summa kronor	14,676,000.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 3 mars 1939 dagtecknad proposition, nr 153, under återopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, bland annat, att

dels godkänna vid propositionen fogat förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1939/40;

dels under nedan angivna huvudtitlar för budgetåret 1939/40 anvisa följande förslagsanslag, nämligen:

Andra huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Fångvårdsstyrelsens delfond kronor 527,000

Byggnadsstyrelsens delfond » 324,000

Tredje huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Utrikesdepartementets delfond » 737,000

Byggnadsstyrelsens delfond » 190,000

Fjärde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond » 405,000

Femte huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Medicinalstyrelsens delfond » 3,139,000

Byggnadsstyrelsens delfond » 1,831,000

Sjätte huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond » 281,000

Sjunde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond » 461,000

Åttonde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond » 4,010,000

Uppsala universitets delfond » 743,000

Lunds universitets delfond » 322,000

Karolinska sjukhusets delfond » 323,000

Nionde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond » 933,000

Tionde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond » 451,000

Trettonde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond » 80,000;

dels ock medgiva, att av de i staten för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1938/39 upptagna anslagsposterna till reparations- och underhållskostnader m. m. för Uppsala universitets delfond må utgå i statsrådsprotokollet angivna belopp för täckande av vissa före den 1 juli 1938 bestridda kostnader för reparationer m. m.

Det nu framlagda förslaget till stat för fastighetsfonden för budgetåret 1939/40 bygger på en fastighetsredovisning å fonden av i princip oförändrad omfattning. De förslag till ordnande av fastighetsredovisningen för försvarsväsendet, tullverket och lotsverket, som framlagts i propositionen nr 184 och numera godkänts av riksdagen, påverka icke fastighetsfondens inkomster och utgifter förrän från och med den 1 juli 1940.

Reparations- och underhållskostnader m. m. De av vederbörande förvaltningsmyndigheter begärda, respektive de av departementschefen tillstyrkta beloppen för reparations- och underhållskostnader m. m. under budgetåret 1939/40 för statens allmänna fastighetsfond tillhörande fastigheter framgå av efterföljande sammanställning, däri för jämförelse även medtagits motsvarande belopp i den för innevarande budgetår fastställda staten för fonden.

	För 1938/39 anvisat	För 1939/40	
		av myndigheterna begärt	av departementschefen tillstyrkt
Fångvårdsstyrelsens delfond	300,000	325,000	325,000
Utrikesdepartementets »	200,000	200,000	263,000
Medicinalstyrelsens »	1,250,000	1,250,000	1,260,000
Byggnadsstyrelsens »	2,084,000	1,805,000	1,840,000
Uppsala universitets » :			
Akademiska sjukhuset	136,000	136,000	144,000
Övriga fastigheter	250,000	263,821	250,000
Lunds universitets delfond	169,000	150,000	130,000
Karolinska sjukhusets » :			
Karolinska sjukhuset	11,000	50,000	50,000
Serafimerlasarettet	50,000	83,000	83,000
Summa kronor	4,450,000	4,262,821	4,345,000

Det för *fångvårdsstyrelsens delfond* av fångvårdsstyrelsen begärda och av departementschefen tillstyrkta beloppet — vilket överstiger det vid fastighetsfondens inrättande för enahanda ändamål anvisade beloppet, 285,000 kronor, med cirka 15 procent — har ansetts skäligt med hänsyn till de prisstegringar, som inträffat efter nämnda tidpunkt, i all synnerhet som ifrågasvarande delfonds byggnadsbestånd samtidigt undergått en icke oväsentlig ökning.

I fråga om reparations- och underhållskostnaderna för *utrikesdepartementets* och *medicinalstyrelsens delfonder* har av förvaltningsmyndigheterna begärts oförändrad medelsanvisning. Departementschefen har emellertid funnit höjning böra ske av nu utgående belopp med 63,000 kronor till 263,000 kronor för utrikesdepartementets delfonds vidkommande och med 10,000 kronor till 1,260,000 kronor beträffande medicinalstyrelsens delfond. Höjningen i det förra fallet, vilken sammanhänger med att vissa tjänstemän vid utrikesförvaltningen genom beslut av årets riksdag tillerkänts förmånen av fri tjänstebostad, avser att bereda medel till uppvärmning och belysning av de tjänstebostäder, som äro inrymda i statens fastigheter. Den för medicinalstyrelsens delfond äskade anslagshöjningen är föranledd av att Vilhelmsro anstalt för fallandesjuka, vilken från och med nästa budgetår övertages av statsverket, föreslagits skola redovisas å sistnämnda delfond.

Av det för *byggnadsstyrelsens delfond* av byggnadsstyrelsen begärda beloppet till reparations- och underhållskostnader m. m. avse 10,000 kronor utskylder, 30,000 kronor vissa renhållningsutgifter i Stockholm och 1,765,000 kronor ordinarie reparations- och underhållskostnader, vilka kostnader i överensstämmelse med vad som tillämpats för löpande budgetår beräknats till 1.7 procent av det uppskattade byggnadsvärdet för färdiga byggnader per den 1 juli 1939. Sistnämnda belopp har i anledning av att byggnadsstyrelsen befunnits hava räknat med för högt byggnadsvärde ansetts böra jämkas nedåt till 1,744,000 kronor. Å andra sidan har emellertid tillägg ansetts böra göras med 20,000 å 25,000 kronor för de kostnader, som vid bifall till propositionen nr 37 om lönerreglering åt landshövdingarna komma att åvila statsverket för uppvärmning och belysning av landshövdingarnas tjänstebostäder i de staten tillhöriga fastigheterna. Dessutom har ytterligare något belopp befunnits böra tilläggas med hänsyn bland annat till att två fastigheter skola överflyttas till byggnadsstyrelsens delfond från statens pensionsfonder. Departementschefen har på grund av vad sålunda anförts tillstyrkt, att till reparations- och underhållskostnader m. m. för byggnadsstyrelsens delfond för nästa budgetår anvisas ett belopp av 1,840,000 kronor mot 2,084,000 kronor för nu löpande budgetår. Den beräknade nedgången i utgifterna beror huvudsakligen på att några anslagsbelopp av engångskarakter är icke begärts för nästa budgetår.

Anslagen till reparations- och underhållskostnader m. m. för *Uppsala* och *Lunds universitets delfonder* hava för nu löpande budgetår upptagits efter de för byggnadsstyrelsens delfond tillämpade grunderna, d. v. s. till 1.7 procent av uppskattade värdet å färdiga byggnader vid budgetårets ingång. Samma principer hava av departementschefen tillämpats vid uppskattningen av medelsbehovet för nästa budgetår, dock med den jämkningen, att de byggnader, som beräknats bliva färdigställda under nu löpande budgetår, antagits komma att icke påkalla något nämnvärt underhåll under budgetåret 1939/40. Det beträffande Uppsala universitets delfond för andra fastigheter än akademiska sjukhusets av universitetsmyndigheterna begärda underhållsanslaget, 263,821 kronor, har i anslutning härtill av departements-

chefen föreslagits skola nedsättas till 250,000 kronor eller till det belopp, som anvisats för ändamålet för innevarande budgetår, medan det för Lunds universitets delfond av universitetsmyndigheterna begärda beloppet, 150,000 kronor, ansetts kunna nedsättas till 130,000 kronor, vilket belopp med 39,000 kronor understiger det för innevarande budgetår beviljade underhållsanslaget. Denna anslagssänkning sammanhänger bl. a. med bortfallandet av ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 25,000 kronor. Den av departementschefen föreslagna höjningen med 8,000 kronor till 144,000 kronor av det i gällande stat upptagna underhållsanslaget för akademiska sjukhuset förklaras därav, att akademiska sjukhusets byggnader i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut upptagits å fastighetsfonden till högre värde än som förutsattes vid medelsanvisningen för innevarande budgetår.

Den beträffande *karolinska sjukhusets delfond* av sjukhusdirektionen begärda höjningen från 11,000 till 50,000 kronor av underhållsanslaget för karolinska sjukhuset är betingad av att hela sjukhuskomplexet beräknas komma att tagas i bruk under nästa budgetår samt har av departementschefen ansetts böra godtagas i avvaktan på närmare erfarenhet om medelsbehovet i fråga. Genom den av sjukhusdirektionen begärda och av departementschefen tillstyrkta höjningen av serafimerlasarettets underhållsanslag med 33,000 kronor till 83,000 kronor avses att bereda medel till vissa reparationsarbeten av engångskaraktär.

Avsättning till värdeminskningsskonto. För den löpande avskrivningen av de å fastighetsfonden bokförda tillgångarna — vilken avskrivning (avsättning till värdeminskningsskonto) enligt av 1938 års riksdag godkända normer som regel skall beräknas till $1\frac{1}{4}$ procent av bokförda värdet å färdiga byggnader vid respektive budgetårs ingång — hava med hänsyn till det byggnadsvärde, som beräknas tillkomma under innevarande budgetår, be-
gärts 82 000 kronor mer än som finnes upptaget i gällande stat.

Hyses- och arrendeutgifter m. m. Ifrågavarande utgifter beräknas stiga från 887,100 kronor till 1,359,100 kronor eller med 472,000 kronor, varav 156,000 kronor avse utrikesdepartementets delfond, 290,000 kronor byggnadsstyrelsens delfond och 26,000 kronor övriga delfonder. Med den för utrikesdepartementets delfond begärda anslagshöjningen avses väsentligen att bereda medel till de hyres-, uppvärmnings- och belysningskostnader för förhyrda tjänstebostäder, som komma att åvila staten i anledning av den av årets riksdag beslutade löneregleringen för vissa befattningshavare inom utrikesförvaltningen. Den för byggnadsstyrelsens delfond beräknade stegringen av nu ifrågavarande utgifter är uteslutande betingad av det ökade behovet av förhyrda lokaler.

Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler. Från och med innevarande budgetår gäller, att fastighetsfonden tillkommande ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler endast beträffande byggnadsstyrelsens delfond skall beräknas med stöd av de kalkylerade hyresvärdena för olika

fastigheter. I fråga om övriga delfonder skola här avsedda ersättningar — till vilka medel beredas från särskilda under riksstatens olika huvudtitlar upptagna anslag — beräknas så, att de jämte inflytande inkomster förslå såväl till bestridande av delfondernas utgifter som till beredande av full förräntning å det av delfonderna disponerade kapitalet. Den räntefot, vid vilken full förräntning skall anses vara för handen, har ansetts alltjämt böra sättas till 4 procent. Det sammanlagda beloppet av ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler under de olika delfonderna har i enlighet härmed i statförslaget upptagits till 14,757,000 kronor. Detta belopp fördelar sig på de särskilda anslagen under de olika huvudtitlarna på sätt framgår av följande sammanställning.

H u v u d t i t e l	Ersättningsanslag		
	till byggnadsstyrelsens delfond	till annan delfond	Summa
Andra huvudtiteln	324,000	¹ 527,000	851,000
Tredje »	190,000	² 737,000	927,000
Fjärde »	405,000	—	405,000
Femte »	1,831,000	³ 3,133,000	4,970,000
Sjätte »	281,000	—	281,000
Sjunde »	461,000	—	461,000
Åttonde »	4,010,000	⁴ 1,388,000	5,398,000
Nionde »	933,000	—	933,000
Tionde »	451,000	—	451,000
Trettonde »	80,000	—	80,000
Summa kronor	8,966,000	5,791,000	14,757,000

Utskottet.

Såsom av departementschefen framhållits har det under senare år tillämpade sättet att utmäta medelsanvisningarna till reparationer och underhåll ansetts påkalla en kontroll över medelsanvändningen med syfte att förhindra att med anslagsmedlen tillgodoses investeringsändamål, som icke äro att hänföra till nödvändiga underhållsarbeten eller till ersättningsarbeten, avsedda att upprätthålla fastighetsbeståndets värde. Erfarenheten av de direktiv för användningen av dessa medel, som första gången meddelades i regleringsbrevet för budgetåret 1937/38, har emellertid enligt vad nu meddelats av departementschefen givit vid handen, att behov föreligger av en viss förändring av reglerna ifråga, så att även vissa smärre ersättningsarbeten må kunna finansieras av anslagsposterna till reparationer och underhåll. Utskottet tillstyrker departementschefens förslag om jämkning av dispositionsbestämmelserna i denna riktning.

¹ Fångvårdsstyrelsens delfond. — ² Utrikesdepartementets delfond. — ³ Medicinalstyrelsens delfond. — ⁴ Därav till Uppsala universitets delfond 743,000 kronor, till Lunds universitets delfond 322,000 kronor och till karolinska sjukhusets delfond 323,000 kronor.

I likhet med departementschefen har utskottet ej velat motsätta sig att de för Uppsala universitets delfond å fastighetsfondens stat för innevarande budgetår anvisade medlen till reparations- och underhållskostnader m. m. belastas med vissa av andra till universitetets förfogande stående medel provisoriskt bestridda kostnader, sammanlagt ej fullt 60,000 kronor, för reparationer m. m., vilka kostnader avse tiden före den 1 juli 1938. Av utredningen synes framgå, att det sålunda angivna beloppet endast motsvarar en mindre del av de utlägg, universitetet på grund av hittillsvarande underhållsanslags knapphet måst bestrida av särskilda medel för universitetsbyggnadernas nödiga underhåll. Beträffande departementschefens beräkning av de under nästa budgetår för de olika delfonderna erforderliga medlen för reparations- och underhållskostnader m. m. må erinras, att kostnaderna för uppvärmning och belysning av landshövdingarnas tjänstebostäder i de staten tillhöriga fastigheterna enligt riksdagens numera fattade beslut skola, i likhet med motsvarande utgifter för ifrågavarande fastigheter i övrigt, bestridas från det under femte huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till expenser vid länsstyrelserna. I anledning härav torde det för byggnadsstyrelsens delfond begärda underhållsanslaget, 1,840,000 kronor, böra jämnas till 1,800,000 kronor. Utskottet vill i detta sammanhang slutligen understryka angelägenheten av att, på sätt departementschefen ifrågasatt, åtgärder vidtagas i syfte att hos Uppsala läns landsting utverka en höjning av landstingets för närvarande med 22,500 kronor utgående bidrag till reparations- och underhållskostnader för akademiska sjukhuset, vilka kostnader för nästa budgetår beräknats till 144,000 kronor.

Medel till hyres- och arrendeutgifter m. m. torde böra anvisas med det av departementschefen föreslagna beloppet. Ifrågavarande anslag bör såsom departementschefen framhållit även få användas för bestridande av kostnaderna för de mindre ändrings- eller inredningsarbeten, som understundom kunna behöva företagas i förhyrda lokaler.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i övrigt icke givit anledning till särskilt uttalande från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna vid detta utlåtande såsom bilaga fogat förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1939/40;

b) under nedan angivna huvudtitlar för budgetåret 1939/40 anvisa följande förslagsanslag, nämligen:

Andra huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:

Fångvårdsstyrelsens delfond	kronor	527,000
Byggnadsstyrelsens delfond	»	324,000

Tredje huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Utrikesdepartementets delfond	kronor	737,000
Byggnadsstyrelsens delfond	»	190,000

Fjärde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond	»	405,000
----------------------------------	---	---------

Femte huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Medicinalstyrelsens delfond	»	3,139,000
Byggnadsstyrelsens delfond	»	1,831,000

Sjätte huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond	»	281,000
----------------------------------	---	---------

Sjunde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond	»	461,000
----------------------------------	---	---------

Åttonde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond	»	4,010,000
Uppsala universitets delfond	»	743,000
Lunds universitets delfond	»	322,000
Karolinska sjukhusets delfond	»	323,000

Nionde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond	»	933,000
----------------------------------	---	---------

Tionde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond	»	451,000
----------------------------------	---	---------

Trettonde huvudtiteln:

Ersättning till statens allmänna fastig-
hetsfond:

Byggnadsstyrelsens delfond	»	80,000;
----------------------------------	---	---------

c) medgiva, att av de i staten för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1938/39 upptagna anslagsposterna till reparations- och underhållskostnader m. m. för Uppsala universitets delfond må utgå i statsrådsprotokollet angivna belopp för täckande av vissa före den 1 juli 1938 bestridda kostnader för reparationer m. m.

Stockholm den 9 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 165.

BILAGA.

**Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret
1939/40.**

		Kronor
Inkomster.		
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	527,000	
2. Utrikesdepartementets »	737,000	
3. Medicinalstyrelsens »	3,139,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	8,966,000	
5. Uppsala universitets »	743,000	
6. Lunds universitets »	322,000	
7. Karolinska sjukhusets »	323,000	
		14,757,000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	167,000	
2. Utrikesdepartementets »	47,000	
3. Medicinalstyrelsens »	810,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	540,000	
5. Uppsala universitets »	17,000	
6. Lunds universitets »	9,000	
7. Karolinska sjukhusets »	156,000	
		1,746,000
C. Diverse inkomster:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	15,000	
2. Utrikesdepartementets »	13,000	
3. Medicinalstyrelsens »	137,000	
4. Byggnadsstyrelsens »	185,000	
5. Uppsala universitets delfond:		
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	220,000	
b. Bidrag från Uppsala läns landsting	15,000	
c. Övriga diverse inkomster	21,100	
		256,100
6. Lunds universitets delfond:		
a. Bidrag från universitetets egendomsförvaltning	50,800	
b. Övriga diverse inkomster	2,200	
		53,000
7. Karolinska sjukhusets delfond	1,000	
		660,100
	Summa	17,163,100

		Kronor
Utgifter.		
A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	325,000
2. Utrikesdepartementets »	263,000
3. Medicinalstyrelsens »	1,260,000
4. Byggnadsstyrelsens »	1,800,000
5. Uppsala universitets delfond:		
a. Akademiska sjukhuset	144,000
b. Övriga fastigheter	250,000
		394,000
6. Lunds universitets delfond	130,000
7. Karolinska sjukhusets delfond:		
a. Karolinska sjukhuset	50,000
b. Serafimerlasaretet	83,000
		133,000
		4,305,000
B. Avsättning till värdeminskningsskonto:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis	57,000
2. Utrikesdepartementets » , förslagsvis	80,000
3. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis	1,029,000
4. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis	900,000
5. Uppsala universitets delfond:		
a. Akademiska sjukhuset, förslagsvis	162,000
b. Övriga fastigheter, förslagsvis	276,000
		438,000
6. Lunds universitets delfond, förslagsvis	108,000
		2,612,000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis	9,000
2. Utrikesdepartementets » , förslagsvis	200,000
3. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis	28,000
4. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis	1,050,000
5. Uppsala universitets » , förslagsvis	100
6. Lunds universitets » , förslagsvis	5,000
7. Karolinska sjukhusets » , förslagsvis	67,000
		1,359,100
Överskott att tillföras riksstatsens driftbudget:		
1. Fångvårdsstyrelsens delfond	318,000
2. Utrikesdepartementets »	254,000
3. Medicinalstyrelsens »	1,769,000
4. Byggnadsstyrelsens »	5,941,000
5. Uppsala universitets »	184,000
6. Lunds universitets »	141,000
7. Karolinska sjukhusets »	280,000
		8,887,000
	Summa	17,163,100

